

Lausunto

14.1.2025

VN/12575/2023
VN/12575/2023-OKM-43

Jakelussa mainituille

OKM lausunto - Säädosvalmistelun kuulemisoppaan uudistaminen

Oikeusministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston uudeksi lainvalmistelun kuulemisoppaaksi sekä arviomuistiosta, joka koskee säädösehdotuksista järjestettävien lausuntomenettelyjen ohjeistettua lausuntoaika.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa:

Kuulemisopas:

OKM toteaa, että luonnoksessa omaksuttu tyyli erotella periaatteet ja suositukset edellyttää lukijalta huolellisuutta, mutta tyyliä vaikuttaa perustellulta ottaen huomioon erilaisten hankkeiden ja organisaatioiden erilaiset tarpeet ja tavat.

Olisi tärkeää saattaa opas laajasti ministeriön eri virkamiesten käyttöön, sillä esim. sidosryhmien tunnistamiseen osallistuvat esittelijöiden lisäksi myös muut asiantuntijat ja esim. lausuntokierrosten tekniseen toteutukseen osallistuvat erilaiset hallinnolliset avustajat.

OKM pitää hyvänä seuraavia linjauksia/lisäyksiä oppaaseen:

- Lausuntoaika on lähtökohtaisesti edelleen aina vähintään kuusi viikkoa. On hyvä, että tästä poikkeamiselle eli perustelluille syille on annettu esimerkkejä.
- Lausuntopalautteen käsittelyä jatkovalmistelussa on avattu nykyistä enemmän.
- Asiantuntijakuulemiset eduskunnan valiokunnissa ovat tervetullut lisä oppaaseen.
- Kuuleminen jälkiarvioinnissa ja seurannassa on niin ikään tärkeä lisäys oppaaseen. Dialogi sidosryhmien kanssa jatkuu myös tässä vaiheessa.
- Lausuntopyyntöjen rakenteistamiseen liittyvä ohjeistus on hyvä.
- Tietosuojan huomioiminen on myös olennainen lisäys oppaaseen (liite 3).

Liite 2:

Ruotsin kielen käännösten osalta nykyinen käytäntö jatkuu, eli lausuntokierrosta varten käännetään vain pykälät ja esityksen pääasiallinen sisältö (ellei sitten huomattavaa merkitystä ruotsinkieliselle väestölle). Kuulemisoppaan liitteessä 2 (Kuulemisen kielet) on erillinen luku yliopistojen ja oppilaitosten kuulemisesta. Siinä todetaan näin:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

”Jos lausuntoa pyydetään kaksikielisiltä kunnilta, yliopistoilta tai muilta oppilaitoksilta, lausuntopyyntö ja siihen liittyvät asiakirjat on yleensä käännettävä kokonaisuudessaan ruotsiksi.”

Jää epäselväksi, tarkoittaako edellä mainittu lainaus poikkeusta pääsääntöön. Eli olisiko tarpeen kääntää koko HE jo lausuntokierrokselle. Myöskään asetusmuutoksien osalta perustelumuiustioita ei ole käännetty ruotsiksi. OKM toteaa, että jos tällaiseen käytäntöön täytyisi siirtyä, se vaikuttaisi valtavasti lainvalmisteluprosessien aikatauluihin, kun käännökselle pitää varata nykyistä huomattavan paljon enemmän aikaa.

OKM:n näkemyksen mukaan liite ei ole kovin selkeä edellä tarkoitetuilta osin. OKM esittää, että liitteessä 2 mainittaisiin suoraan HE:t ja asetukset ja niiden kääntäminen lausuntokierrosta varten (kielilain 27 §:ssä puhutaan ”kirjelmistä”), jos menettely poikkeaa pääsäännöstä. Ja jos menettely ei poikkeaa normaalista, niin sekin olisi hyvä mainita.

Arviomuistio

Arviomuistio on hyvin laadittu ja sitä voidaan pitää perinpohjaisena. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole muistioon huomautettavaa.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Hallitusneuvos

Juho-Antti Jantunen

Liitteet

Jakelu

OM Oikeusministeriö

Tiedoksi

OKM VAPOS Varhaiskasv. perusopet. ja vapaan sivistystyönosasto
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto

VN/12575/2023-OKM-43

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: